

Tidrik reflekterar medan **tidfattig** styr

• **MIMMI PALM** TEXT **PETER ÖHLANDER** FOTO

I informationssamhället avgör tillgången på sekunder i vilken samhällsgrupp man hamnar. Helena Lindskog, ingenjör och humanist, beskriver en ny polarisering av människor i tidrika och tidfattiga.

Helena Lindskog lever som hon lär. Hon bor högst upp i en treplansvilla i Bromma med make, tonårsson och hund. Underst bor hennes mamma med sin man, hitflyttade från Polen. De tre generationerna möts i mellanplanets kök och vardagsrum.

– Familjemedlemmar i olika åldrar kan ha utbyte av varandra. Nu kan min son lära sig ryska, för det talar min mammas man.

Helena Lindskog vill luckra upp gränserna i samhället så att pensionärer, ungdomar och förvärsarbetande ska kunna mötas. Vare sig hon föreläser om e-handel vid Linköpings universitet, eller sköter något av sina offentliga uppdrag, utgår hon från två perspektiv, teknikerns och humanistens. Helena Lindskog kom till Sverige från Polen 1970. Här blev hon färdig civilingenjör, gifte sig och byggde med tiden på med en fil kand i bland annat språk och religion.

Förhållandet mellan människor och apparater engagerar henne. För drygt tio år sedan var hon direktör i en statlig delegation som köpte in tele- och datatjänster till offentliga sektorn.

– Ofta hade tjänstemännen tekniska problem som gick enkelt att lösa. Det var

bara det att ingen hade kommit på idén att höra sig för. Telefonisterna irriterade sig över att de inte kunde flytta sig från växeln. Då såg vi till att de fick trådlösa hörlurar!

Skrivit bok

Nu har Helena Lindskog skrivit en bok där hon funderar över teknikens påverkan på samhället. I "Tidrika och tidfattiga – de nya samhällsklasserna", beskriver hon hur övergången från industri- till informations-samhälle har ändrat vårt förhållande till tid. Med den nya tekniken blir det möjligt för många människor att alltid vara tillgängliga, och tjänster kan utföras dygnet runt. Det har fört med sig uppfattningen att allt kan och måste ske fortare. Vi förväntas göra mer på kortare tid. Men dygnets timmar har inte blivit fler. Vi har 24 timmar att vinka på. Följden blir att många människor upplever ständig tidsbrist.

Vårt förhållande till tid blir avgörande för hur vi utformar våra liv, menar Helena Lindskog. Det är en stor förändring jämfört med tidigare i historien. Förr delade tillgång på pengar in människor i olika samhällsklasser, men i dag är tid en lika viktig skiljelinje. Under den tidiga industrialismen var majoriteten människor fattiga både på tid och pengar. De arbetade ständigt men hade ändå ont om pengar, medan den styrande minoriteten i samhället hade gott om både pengar och tid. Med demokratis införande skedde en utjämning mellan grupperna.

I dag är förhållandet i stort sett omvänt

jämfört med i historisk tid. Samhället består nu av två nästan jämnstora grupper: tidfattiga och tidrika. Förvärsarbetande, däribland småbarnsföräldrar, är tidfattiga. I den andra gruppen ingår både frivilligt och ofrivilligt tidrika: barn, ungdomar, pensionärer och arbetslösa.

Att ha gott om tid innebär numer nästan alltid att ha ont om pengar, medan de som tjänar bra inte får tiden att räcka till. Det är inte längre de som är rika på tid som styr. Makten ligger tvärtom hos de tidfattiga, som utmärker sig för att de sällan hinner blicka framåt, eller reflektera.

– Man brukar säga att vi är dåliga på att leva i nuet. Men det är ju faktiskt det vi gör i denna hektiska tid. Däremot tänker vi kortsiktigt.

Tidfattiga styr utvecklingen

Att reflektera blir ett privilegium för de tidrika, men de har svårare att få gehör för sina idéer, eftersom de tidfattiga är de som styr utvecklingen, enligt Helena Lindskog. Den stora gruppen förvärsarbetande som tillbringar mycket tid på jobbet och ofta har familj samtidigt, är tongivande. Vår tids ideal är att vara upptagen.

– En del människor behöver en stor dos tidfattigdom! Faktiskt vill man känna att tiden inte räcker till. Det betyder att man är eftertraktad.

Det kan låta som upp- och nervända världen, eller en religiös dogm, att det är finare att vara fattig än rik på något. Men det är inget större fel med detta ideal,

Att ha gott om tid innebär nästan alltid att ha ont om pengar